

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
עשירי

היכל
שלישי

מ א מ ר

להביז השעם שאיז תקיעת
שופר בשבת — תקס"ח

•

מכ"ק אדמו"ר הזקן
הרב רבי שניאור זלמן מליאדי
(בעל התניא והשו"ע)
וצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה מכת"י

על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושש לבריאה

שנת הקהל

MAAMAR
LEHOVIN HATAAM SHE'EIN TEKIAS SHOFAR BESHABBOS —5568

Copyright © 2016

by

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com

Order Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148

www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Printed in the United States of America

פתח דבר

לקראת ראש השנה הבעל"ט, הננו מוציאים לאור המאמר להבין הטעם שאין תקיעת שופר בשבת, מאת כ"ק אדמו"ר הזקן.

המאמר נאמר בתחילת שנת תקס"ח, ונדפס כאן בשתי נוסחאות:

(א) הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי (מגוכי"ק), ומתחיל „להבין הטעם שאין תקיעת שופר ונטילת לולב בשבת“.

(ב) הנחת הרה"ג הרה"ח כו' ר' פינחס רייזעס ז"ל, ומתחיל „הטעם שכשחל ר"ה בשבת מבטלין תקיעת שופר“.

בשולי העמודים הוספנו ציונים ומראי מקומות, ובסוף הקונטרס – פאקסימיליות.

*

הקונטרס נערך על ידי הרה"ח ר' אלי' שי' מטוסוב והרה"ח ר' גבריאל שי' שפירא.

מערכת „אוצר החסידים“

עש"ק פ' נציבים, ה'תשע"ו, שנת הקהל
מאה וחמישים שנה להסתלקות הילולא של כ"ק אדמו"ר ה, צמח צדק
ברוקלין, נ.י.

1) ב„הערות וציונים“ מכ"ק אדמו"ר ז"ע, בסוף ספר המאמרים „הנחות הר"פ“ כותב אודות הר"פ ז"ל והנחותיו:

הרה"ג והרה"ח ר' פנחס משקלאוו הי' מגדולי תלמידיו של רבינו הזקן. ובבית רבי (ח"א פכ"ו) כותב אודותו: הרה"ח המפורסם ר' פנחס זלה"ה משקלאוו בן הגאון ר' חנוך הענך שיק זלה"ה, הי' תלמיד מובהק לרבינו נ"ע ואח"כ לבנו אדמו"ר האמצעי נ"ע, ורבותינו הק' היו מחבבים אותו מאד והיו מגלים לפניו כל מסתוריו וכל אשר הם עושים הוא הי' עושה כו'. בעת החתונה של בת אדמו"ר האמצעי נ"ע עם בן הרה"ק מטשארנאבעיל נ"ע בשנת תקע"א שהי' זה בחיי רבינו נ"ע קרא אותו רבינו החדרה עם בנו הנ"ל ושימהו לעומד על המשמר שלאחר הסתלקותו יהיו נעשים פדיונות ע"י בנו הנ"ל דוקא ולא ע"י זולתו כו'. ולאחר פטירת רבינו כתב מכתב לאנ"ש להודיעם קושט דברי רבינו נ"ע. הוא הי' רושם ד"ח של רבינו בדקדוק גדול מאד ואדמו"ר בעל צ"צ נ"ע הי' סומך על רשימותיו יותר מעל כל הרשימות. הי' עשיר גדול ובעל צדקה גדול מאד. ונפטר בליובאוויטש בערך בשנת תקפ"ה. והניח עזבונו גדול לצדקה ערך תשעים אלף רוי"כ סיגנאציות.

[ב„הערות וציונים“ שם מצייין גם לכמה שיחות ורשימות כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע שמספר אודות הר"פ ז"ל].

להבין הטעם שאין תקיעת שופר ונטילת לולב בשבת משום: גזרה שמא יעבירו ד' אמות ברשות הרבים כידוע, דלכאורה יפלא דבר זה מאד, הלא מצות שופר מצוה דאורייתא היא וגדולה מאד כידוע בסוד כוונת התקיעות בזוהר³ ובספרי הקבלה, וכמ"כ מצות נטילת לולב ואתרוג גדולה מאד כידוע ליודעים בסוד כוונות הלולב והאתרוג, ואיך יבטלו חכמים מ"ע כמו שתי אלה משום טעם וסברא בעלמא גזרה שמא יעבירו ד"א ברה"ר, מה גם שדבר זה אינו מצוי שיעביר ד"א ברה"ר וישכח על שבת אלא בפחותי הערך, ואטו בשופטני כו' וכי בשביל זה ידחה מצוה דאורייתא ובפרט מצות גדולות כשתי אלה כו', אך הנה הענין הוא משום דבאמת מה שביטלו חכמים מצוות הללו בשבת סוד כמוס ונעלם אצלם מטעם אחר כמ"ש סודי: ה' ליריאו כו' אך הליבשו והעלימו הדבר ע"ד הפשט מפני גזרה שמא יעבירו כו', והמופת לזה ממה שאנו רואים שבמקדש⁴ לא נתבטלה מצות לולב בשבת כמו ששינינו במשנה אלא בגבולין דוקא גזרו כמבואר במס' סוכה, ואם ה' עיקר הטעם רק משום גזרה שמא יעבירו כו' למה לא גזרו גם במקדש כו'.

אך הנה שרש הענין כי מה שביטלו חכמים מצוות הללו בשבת היינו מסוד וטעם הכמוס עמדם במעלת ומדרגת השבת שהוא גבוה מאד נעלה עד שאין בחי'

שנאמר בקשר לימי הסוכות תקס"ח שאו חל יום א' דר"ה ויום א' דסוכות בשבת].

(2) משום גזרה שמא יעבירונו: ר"ה כט, ב. סוכה מב, ב. וראה פרטי הדברים (ע"פ נגלה) ריש ד"ה זה תשל"ג, תשמ"ג (נדפס בסה"מ מלוקט ח"א). לקוטי שיחות ח"ז ע' 51 ואילך וע' 68. חל"ט ע' 193 ואילך. ובמראי מקומות: בסו"ס לקו"ת שם (לדף נו, א), ובהמשך תרס"ו שם (הוצאה החדשה, בשולי העמוד). ובסה"מ תרצ"ב ע' א-ב.

(3) בזוהר ובספרי הקבלה: זח"ג צת, ב ואילך. רלא, ב ואילך. פע"ח שער השופר. ועוד.

(4) סוד ה' ליריאו: תהלים כה, יד.

(5) שבמקדש לא נתבטלה . . . במס' סוכה: מב, ב ואילך. בלקו"ת שם מפורש יותר: וי"ט ראשון של חג היו נוטלין את הלולב אפילו במדינה בזמן בהמ"ק משום דיו"ט הראשון הוא מדאורייתא כו' וכבר הקשו התוס' רפ"ד דר"ה ורפ"ד דסוכה דמאי שנה שופר מלולב ע"ש. ועיין במבוא בלקו"ש שם ע' 68.

(1) להבין הטעם: מאמר זה נאמר ע"י כ"ק אדמו"ר הזקן בתחילת שנת תקס"ח, ונרשם בשעתו ע"י כ"ק אדמו"ר האמצעי. לקמן נדפס עוד הנחה של מאמר זה מאת החוור הרה"ג הרה"ח כו' ר' פינחס רייזעס ז"ל משקלאב. וראה גם ד"ה להבין המשנה יו"ט של ר"ה בלקו"ת דרושים לר"ה נו, א [שם הוא דרוש נוסף מתחילת שנת תקע"א ע"ש במ"מ, והנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי מדרוש הלקו"ת נדפס בסידור עם דא"ח רמ, ג ואילך].

עוד מאמרים בד"ה זה, ראה אוה"ת דברים כרך ה' ע' ב'קו ואילך. ב'קט ואילך (תחילת המאמר שם, מיוסד על המאמר כאן). כרך ו' ע' ב'תעו ואילך. ב'תפה ואילך. וראה גם ד"ה יו"ט של ר"ה בס' „מאמרי אדמו"ר הצ"צ – הנחות" תרט"ו ע' קעו (ובמ"מ בשולי העמוד שם). ובתחילת המשך תרס"ו (ובנסמן במ"מ שם). ובכ"מ.

המאמר נדפס כאן מצילום גוכ"ק אדהאמ"צ (מס' 3307 קמא, ב) והוא מתחילת שנת תקס"ח (לפי מיקומו הן בגוכ"ק אדהאמ"צ והן בגוכ"ת"י הר"פ משקלאב, ניכר

ההמשכות עליונות של מצוות הללו מגיעין לשם כלל ולא מעלין כו', כי הנה ידוע דבחי' השבת נק' קדש וכמ"ש ושמרתם⁶ כי קד"ש היא לכם ופי' קד"ש לשון מובדל הערך כמו קדושים⁷ תהיו ופרש"י מובדלים כו', והיינו בחי' אור החכמה שאור⁸ א"ס אינו שורה אלא בחכמה להיותו בחי' מ"ה כו', וע"כ אמרו ז"ל בקדושה דשבת דקדושה⁹ וקיימא, משא"כ קדושה דיו"ט דישראל¹⁰ קדשינהו לזמנים כמ"ש אשר¹¹ תקראו את"ם מקראי קדש את"ם דוקא, אבל שבת קדב"ה קדשיה כמ"ש ויברך¹² אלקי' את יום ה' ויקדש אותו¹³ והז' בחי' קדושה עליונה הבאה מעצמות אור א"ס בלתי אמצעות אתדל"ת בהעלאת מ"ן כלל, וע"כ אמרו בזוהר¹⁴ בפ"י קד"ש דשבת שהוא מל"ה בגרמ"ה כו' וכמ"ש במ"א, והטעם הוא כמו שמפרש בטעם הפשוט למצות שבת כ"ה¹⁵ בו שבת מכל מלאכתו כו', פי' שבת עד"מ¹⁶ אדם הנח מאיזה עסק מלאכה שחזור נפשו אליו דהיינו להיותו מתפשט כוחו תחלה במלאכתו אח"כ כששבת חוזר כוחו אל עצמותו והז' בא אל בחי' עצמותו ממש והיינו פי' הפשוט דבו שבת וינפש, ולמשכיל למעלה מדוגמא זו יובן שזהו למעלה בחי' העלאת האור והשפע מלמטה למעלה מעלה עד רום המעלות, דהיינו מבחי' הדיבור נכלל ועולה במדות והמדות עולין ונכללין בחכמה כו' עד שבא אל בחי' עצמות אור א"ס ממש, וע"כ קדושת השבת באה דוקא מלמעלה מצד עצמות המאציל בלתי אתדל"ת מאחר שהטעם הוא כי בו שבת וינפש כו' דהיינו בחי' העלאת האור אל בחי' העצמות, הרי מבחי' העצמות ממש הוא שנמשך בחי' הקדושה העליונה עד שא"א לאתדל"ת להמשיך קדושה ממקום גבוה כזה, וע"כ קדושת השבת אינה תלוי' בישראל כנ"ל. ולכך אמרו גם בזוהר דקדש דשבת מלה בגרמ"י פי' מובדל בערך מהשתלשלות העולמות, כי היא באה ע"י בחי' עליות כל העולמות אל בחי' העצמות כנ"ל וד"ל.

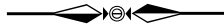
ומאחר שרש בחי' שבת גבוה כ"כ א"כ אין בחי' ההמשכה שע"י המצוות כמו תקיעת שופר ונטילת לולב מועילין בשבת כלום, כי בחי' השבת גבוה הרבה מהם, כי המצוה הרי היא באה בבחי' כלי ולבוש דנוג"ה כמו השופר

-
- 6) ושמרתם: תשא לא, יד.
 7) קדושים תהיו: קדושים יט, ב (וברש"י
 שם: הוּ פרושים כו'). וראה במ"מ בתו"ח
 תצוה ח"ב שנת, א.
 8) שאור א"ס אינו שורה אלא בחכמה: ראה
 תניא פל"ה (בהגה"ה).
 9) כח מ"ה: זח"ג כח, א. לד, א.
 10) דקדוש וקיימא: ביצה יז, א.
 11) דישראל קדשינהו לזמנים: ברכות מט,
 א.
 12) אשר תקראו אתם. . אתם דוקא: אמור
 כג, ב. ר"ה כד, א. כה, א ופרש"י שם (ד"ה
 אתם). וראה גם לקו"ת במדבר א, ג. ובכ"מ.
 13) ויברך אלוקים: בראשית ב, ג.
 14) אותו: בגוכ"ק ניתוסף כאן עיגול
 להגה"ה, אולם בצילום שלפנינו ליתא הגה"ה
 בצד הגליון.
 15) בזוהר. . מלה בגרמיה: זח"ג צד, ב.
 וראה לקו"ת צו יא, ד. מסעי צג, א. נצבים ג,
 ב. ובכ"מ.
 16) כי בו שבת: בראשית שם.
 17) עד"מ אדם הנח: ראה גם לקו"ת בהר
 מב, ג. ס' מאמר אדו"ז על מארז"ל ע' קעב
 ואילך. ובכ"מ.

ז להבין הטעם שאין תקיעת שופר בשבת – תקס"ח

והלולב, אלא שמעוררין מלמטה למעלה להמשיך אור כפי ערך ההעלאה כו', וזהו למטה מבחי' קדושת השבת שהיא באה מבחי' העצמות ממש שאין אתדל"ת מגיע לשם כלל, כמו הבריאה יש מאין כשעלה¹⁸ ברצונו כו' שלא הי' מצד אתדל"ת אלא מצד עצמותו כיו"י חפץ חסד הוא, וע"כ²⁰ שבת הראשון שבת בראשית כו' וד"ל.

אך הנה לפ"ז הטעם יש להבין למה לא ביטלו גם במקדש למצוות הללו בשבת אחר שאינן מועילין כלום בשבת מטעם הנ"ל, אך הנה הענין הוא דיש ב' מדרגות במצוות, הא' אותן מצוות שלמטה מבחי' השבת כנ"ל, והב' בחי' שרש המצוות כמו שהן למעלה ממש שהוא ג"כ בבחי' העצמות של המאציל, ולא עוד אלא שהן בבחי' הפנימי' יותר עד שהן גבוהין גם מבחי' השבת, וכאשר נמשכין בשבת מוסיפין אור חדש ונעלה שהוא למעלה גם מבחי' קדושת השבת כו' והיינו כמו שהמצוות מפורשות בתשב"כ שהרי מצות תקיעת שופר ונטילת לולב הכתובין בתשב"כ מצוותן גם בשבת כמו בחול כו', ובמקדש אוקמוה אדאורייתא כנודע, לפי שבמקדש הי' יכול האור והשפע לבא מבחי' השרש של המצוות (שהן בחי' החוורת²¹ דע"י כו') שהמה גבוהין מבחי' השבת, ע"כ לא גזרו כלל במקדש אלא בגבולין בלבד והלבישו הדבר והעלימו ע"ד הפשט משום גזרה דשמא יעבירו ד"א ברה"ר, ובאמת אין זה עיקר הטעם אלא מטעם וסוד ה' ליריאו שהיו יודעי' ומשיגים בשרש בחי' השבת כנ"ל וד"ל.

נצבים מז, ב. נב, ד. ובכ"מ.
20) וע"כ שבת הראשון הוא שבת בראשית:
ראה לקמן בהנחה השנית: „כי כל שבת הוא
שבת בראשית“, ובהערה שם.
21) החוורת²¹ דע"י: ראה זח"ג קכה, ב.

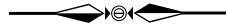
18) כשעלה ברצונו: ע"פ הלשון בע"ח
דרוש עגולים ויושר (ש"א) ענף ב'.
19) כי חפץ חסד הוא: מיכה ז, יח. בענין
תחילת ההשתשלות מצד כי חפץ חסד, ראה
ע"ח שער דרושי הנקודות (ש"ח) ספ"ו. לקו"ת
אחרי כה, ג. כו, ג. שלח מו, ב. תצא לח, ד.

[הנחה שנית]

הטעם שכשחל ר"ה בשבת מבטלין תקיעת שופר לגמרי שהוא מדאורייתא כמ"ש יום תרועה כו', ומבטלין אותו משום גזירה דשמא יעבירנו כו', וגם כשחל יום א' דסוכות בשבת מבטלין לולב ואתרוג שהוא מ"ע דאורייתא כמ"ש ולקחתם לכם ביום הראשון כו', וביותר יש לתמוה שבמקדש לא הי' מבטלין אותם, אף בשבת היו תוקעין וכן היו נוטלים לולב ואתרוג כו'.

אך הנה ידוע שכל המצוות שלנו הוא רק שע"י אתדל"ת אתדל"ע וכידוע בכוונת השופר והלולב ואתרוג שלנו שהכל הוא שע"י יומשך מלמעלה ג"כ ע"י האתדל"ת, ונדוע ששבת בא ממילא בלי אתדל"ת כלל, כ"י כל שבת הוא שבת בראשית שבא בבחי' ירושה ומתנה לכ"א מישראל, שמה שאמרו מי' שטרח מע"ש כו' היינו שאין נותני' את המתנה אלא למי שטרח בע"ש כו' אבל הוא בבחי' מתנה מלמעלה בלי אתדל"ת, ונמצא ששבת הוא למעלה ממצות שופר ולולב כו' שהם באתדל"ת, ולזאת כשחל בשבת מבטלין שופר כי שרגא בטיהרא כו'.

אך כ"ז במצוות שופר ולולב וכו' שלנו, אבל יש עוד בחי' שופר שהוא למעלה הרבה אף מבחי' שבת, אך בגבולין אין ביכולת להשיגם ולקיימם כלל שהם למעלה מאוד, רק במקדש שנא' בו זה' שער השמים והיו יודעים לקיים את שופר שלמעלה, שהוא למעלה אף מבחי' שבת, ולכן היו מקיימים אותם אף בשבת כנ"ל.

4 ולקחתם לכם: אמור כג, מ.
5 כי כל שבת הוא שבת בראשית: ראה ב"ב קכא, ב וברשב"ם שם. יומא פא, א. מו"ק ד, א. נדרים עח, א ואילך. מנחות סה, ב ואילך. מכילתא ורש"י משפטים כג, יב. וכן מובא במקומות רבים בדא"ח (ולפעמים מציין לגמ' הנ"ל): תו"א יתרו סט, ד: ונק' כל שבת שבת בראשית. סה"מ תקס"ג ח"ב ע' תקפג. תקס"ה ח"ב ע' תשעח. תקס"ח ח"א ע' תקלב. תקס"ט ע' מו. מאמרי אדהאמ"צ: שמות ח"א ע' רי. דברים ח"א ע' רסו. ח"ב ע' תשי. דרושי חתונה ח"ב ע' תקצו. תו"ח יתרו רסד, א (ובמ"מ שם). וראה גם אוה"ת במדבר ע' פד (ועוד): כי כל שבת נק' יום השביעי כמו שבת בראשית.

6 מי שטרח בע"ש ע"ז ג, א.

7 זה שער השמים: ויצא כח, יז.

1 הטעם כשחל ר"ה בשבת: נדפס כאן מרשימות הנחות גוף כתי"י הרה"ג הרה"ח הר"ר פינחס רייזעס ז"ל משקלאב (שהי' מהחוזרים הרושמים דברי אדמו"ר הזקן במדוייק כלשון אמירתם). והוא הנחה אחרת של המאמר הקודם, וראה במ"מ שם. תחילת ד"ה להבין הטעם כשחל בר"ה בשבת שבאוה"ת דברים (כרך ה) ע' ב'קט מיוסד על לשון ההנחה כאן.

המאמר נדפס כאן מכת"י 1113 ג, א [ביכל זה כולל דרושים בגוכי"ק אדמו"ר הצ"צ, ובתחילתו נכרכו כמה דפים מרשימות הנחות כתי"י הר"פ, הנחות מתחילת תקס"ח].

2 יום תרועה: פינחס כט, א.

3 גזירה דשמא יעבירנו: ר"ה כט, ב. סוכה מב, ב. ועוד. וראה במ"מ לעיל בהנחה הראשונה.

לעילוי נשמת

הרה"ג הרה"ח ר' שניאור זלמן ע"ה

בן הרה"ח ר' נתן ע"ה

גורארי'

נפטר ביום הש"ק א' דראש השנה ה'תשס"ד

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס על ידי ולזכות משפחתו שיחיו